

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

29 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

29 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Проектне фінансування»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

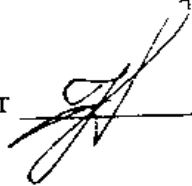
освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа та страхування

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції, год.	Практ. зан. год.	ІРС, год.	Тренінг, год.	СРС, год.	Разом, год.	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
Денна	3	5	46	44	5	12	103	210		5
Заочна	3	5	8	4	-	-	198	210		6

Чортків – ЗУНУ
2025

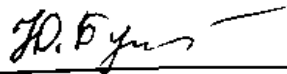
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженій Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склав(ла) к.е.н., доцент Інеса ВЕРБИЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПІ

Юлія БУТЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Проектне фінансування”

1. Опис дисципліни “Проектне фінансування”

Дисципліна - Проектне фінансування	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 7	галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни обов’язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 3 Заочна – 3 Семестр: Денна – 5 Заочна – 5
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна – 46 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 44 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 210	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Самостійна робота: Денна – 103 год., Заочна -198 год. Тренінг – 12 год. Індивідуальна робота : Денна – 5 год.
Тижневих годин: 14 год., з них аудиторних – 6 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЄКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»

2.1. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

В умовах ринкових відносин важливою умовою розвитку економіки є забезпеченість економічних агентів необхідним обсягом фінансових ресурсів. Зважаючи на перманентний дефіцит бюджетних ресурсів, ускладнення умов функціонування корпоративного сектору економіки питання ефективного використання обмежених коштів через використання прогресивних управлінських технологій має першочергове значення.

У сфері публічного управління та в корпоративному секторі зростає затребуваність у фахівців, що володіють азами застосування проєктного підходу до вирішення завдань розвитку, знаннями і навиками із залучення фінансових ресурсів з різних джерел для фінансування інвестиційних проєктів, узгодження цих проєктів із стратегічними пріоритетами розвитку на усіх рівнях публічного та корпоративного управління.

Від професійних якостей цих фахівців залежить ефективність залучення ресурсів для втілення інвестиційних проєктів розвитку територіальних громад, суб'єктів господарювання корпоративного сектору, а отже, можливість їх реалізації на практиці.

Метою викладання дисципліни «Проєктне фінансування» є формування теоретичних знань та набуття практичних навичок застосування проєктного підходу при фінансуванні проєктів розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у студентів знань та навиків пошуку фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку, розуміння загальних принципів підготовки проєктів на отримання фінансування, вибору найбільш прийнятних форм та методів залучення фінансування, співпраці з донорами, управління фінансуванням та оцінювання ризиків у процесі реалізації проєктів розвитку.

Предмет дисципліни - теоретичні засади та практичні аспекти застосування проєктного підходу при фінансуванні проєктів розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки

2.2. ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Завдання лекційних занять полягає в отриманні знань про:

- основні засади та можливості застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку, види та принципи проєктного фінансування; сутність та специфіку проєктів розвитку, сфер їхньої реалізації;
- нормативно-правову базу і організаційне забезпечення застосування проєктного підходу при реалізації проєктів розвитку на рівні регіонів, громад, суб'єктів господарювання; організаційні аспекти участі фінансових установ, МФО у фінансуванні проєктів розвитку, роль механізму міжмуніципального співробітництва у фінансуванні проєктів розвитку територіальних громад;
- джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку;
- специфіку застосування інструментів кредитування, лізингу, ендавменту, краудфандингу, концесії при фінансуванні проєктів розвитку; особливості фінансування проєктів розвитку за програмами міжнародної технічної допомоги, із залученням ресурсів МФО, боргових інструментів;
- зв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням розвитку та фінансуванням проєктів розвитку, переваги застосування принципу прозорості при розробці й реалізації проєктів розвитку; процедуру валідації як спосіб забезпечення прозорості й інклюзивності проєктів розвитку;
- порядок розробки проєктно-кошторисної документації, техніко-економічного обґрунтування проєктів розвитку;
- зміст та інструментарій управління проєктом розвитку в ході його реалізації.

Завдання практичних занять полягає в отриманні вмінь та навичок:

- оцінювання суспільних проблем та потреб для розробки проєктів розвитку, пошуку шляхів вирішення проблем;
- визначення мети та завдань проєкту розвитку, застосування методів SMART-аналізу, «дерева проблем-дерева цілей», та діаграми Ганта для функціонального та часового планування проєкту розвитку;
- опису життєвого циклу проєкту, оцінювання стейкхолдерів, ідентифікації екзо - та ендогенних чинників проєкту розвитку;
- пошуку джерел фінансування проєктів, оцінювання грантових конкурсів;
- визначення ризиків реалізації проєкту, методів їхнього зниження; визначення напрямів та способів забезпечення сталості проєкту розвитку; оцінювання ефективності проєктів сталого розвитку;
- складання бюджету проєкту, підготовки проєктної заявки на залучення фінансування проєкту розвитку;
- організації виконанням проєкту розвитку, формування проєктної команди, розподілу функцій та відповідальності.

2.3. НАЙМЕНУВАННЯ ТА ОПИС КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ КОТРИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Спеціальні компетентності

СК12. Здатність розуміти особливості організації та механізм проєктного фінансування соціально-економічного розвитку регіонів і територіальних громад, аналізувати його результати

СК13. Здатність застосовувати новітні форми та інструменти залучення і використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку регіонів і територіальних громад на засадах транспарентності

2.4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу «Проектне фінансування» базується на знаннях, отриманих при вивченні таких фундаментальних дисциплін «Теорія фінансів», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка», «Підприємництво», «Бухгалтерський облік і оподаткування»

2.5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР24. Розуміти особливості організації та механізм проєктного фінансування соціально-економічного розвитку регіонів і територіальних громад, аналізувати його результати

ПР25. Застосовувати новітні форми та інструменти залучення і використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку регіонів і територіальних громад на засадах транспарентності

3. Програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування»

Змістовий модуль 1. «Інституційно-теоретичні засади проєктного фінансування»

Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку

Концепція сталого розвитку та її вплив на фінансову систему. Базові концепти та принципи сталого розвитку. Економічний, соціальний, екологічний аспекти сталого розвитку. Фінансові ресурси, задіяні у фінансуванні сталого розвитку та їх класифікація. Соціалізація фінансів. Поняття «зелених» фінансів. Корпоративна соціальна відповідальність.

Основні засади та можливості застосування проектного підходу у фінансуванні сталого розвитку. Зміст та специфіка проектів сталого розвитку, сфери їх реалізації. Світовий досвід фінансування проектів розвитку та перспективи його запозичення.

Література: 2, 4 ,6 ,7 ,8, 12, 23, 30, 44.

Тема 2. Теоретичні засади проектного фінансування

Передумови розвитку проектної форми фінансування. Сутність та основні ознаки проекту. Відмінність проекту від програми та плану. Цільова спрямованість проектних рішень. Класифікація проектів за різними ознаками.

Сутність, істотні ознаки проектного фінансування. Класифікаційні ознаки та форми організації проектного фінансування. Суб'єкти проектного фінансування та види контрактів. Поняття проектної компанії та її переваги в організації проекту. схема організації проектного фінансування за участі проектної компанії. Поняття об'єкту проектного фінансування та його особливості у публічному секторі економіки.

Принципи проектного фінансування: підвищеної ризикованості, покриття боргу, аналізу ринку, обмеження відповідальності клієнта, фінансової забезпеченості, гарантування інвестицій.

Види проектного фінансування. Особливості корпоративного фінансування та його джерела. Кредитне фінансування, фінансування на основі лізингу. Паралельне та синдиковане фінансування, послідовне фінансування. Види пільгового проектного фінансування (з частковим регресом, з повним регресом), їх особливості та сфери застосування.

Сучасний стан і перспективи розвитку проектного фінансування в Україні.

Література: 1-4 , 6 , 7-9, 12, 24, 28, 30, 34.

Тема 3. Джерела та методи проектного фінансування

Джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проектів розвитку. Глобальна та національна система фінансування сталого розвитку. Самофінансування проектів розвитку: переваги і недоліки. Акціонування як метод фінансування проектів. Участь фінансових установ у проектному фінансуванні. Лізинг та його різновиди при фінансуванні проектів. Роль публічних фінансів у фінансуванні проектів розвитку. Особливості реалізації проектного фінансування в рамках фінансово-промислових груп.

Пошук фінансування проектів сталого розвитку. Міжнародне фінансування проектів сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних проблем. Офіційна допомога розвитку ООН. Програми міжнародної технічної допомоги. Глобальний екологічний фонд. Зелений кліматичний фонд. Особливості фінансування проектів розвитку за програмами міжнародної технічної допомоги, із залученням боргових інструментів. Суверенні фонди добробуту, їх роль у фінансуванні проектів розвитку.

Грантове фінансування проектів. Поняття «гранту» відповідно до чинного законодавства України. Класифікація грантів. Грантодавчі установи. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. Інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Література: 2, 3, 4-6 ,7 ,8, 12, 18, 22, 28, 34, 38.

Тема 4. Публічне фінансування проектів розвитку

Нормативне та організаційне забезпечення застосування проектного підходу при реалізації проектів розвитку в публічному секторі економіки. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації, їх вплив на фінансування проектів розвитку. Політика Національного банку України щодо розвитку сталого проектного фінансування на період до 2025 року.

Бюджетні ресурси як джерело фінансування проєктів розвитку. Необхідність, призначення і нормативно-правова база діяльності Державного фонду регіонального розвитку. Обсяги фінансування ДФРР та порядок їх розподілу у розрізі регіонів. Форма інвестиційної програми та проєкту регіонального розвитку, який може реалізовуватись за рахунок коштів ДФРР та порядок її заповнення. Принципи та основні помилки формулювання змісту, мети і завдань проєкту, розрахунку бюджету. Порядок оцінювання відповідності вимогам законодавства програм та проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватись за рахунок коштів ДФРР.

Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ: нормативно-правове забезпечення та напрями спрямування. Порядок формування та затвердження проєктів, які можуть реалізовуватись за рахунок субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ. Правила та проблеми підготовки проєктних заявок на фінансування за рахунок коштів субвенції.

Партиципаторний бюджет як механізм реалізації проєктів розвитку на рівні громад. Схеми організації функціонування партиципаторного бюджету. Проблема інклюзії, територіальної концентрації, фінансової участі у практиці партиципаторного бюджету, шляхи її вирішення.

Облігації державної позики як джерело фінансування проєктів розвитку. Муніципальні облігації. Міжмуніципальне співробітництво як механізм проєктного фінансування на регіональному рівні.

Література: 2-6 ,7 , 8, 12, 19, 21, 35, 38, 40,42.

Тема 5. Банківське проєктне фінансування

Проєктне фінансування як спеціалізований вид банківської діяльності. Види банківського проєктного фінансування. Вплив чинника ризику на види проєктного банківського фінансування. Андеррайтинг в проєктному фінансуванні.

Правила банківського кредитування проєктів. Якість кредитних позик та її забезпечення. Критичні, неякісні, сумнівні кредити. Форми регулювання банківської діяльності.

Кредитна політика і кредитний портфель банку. Елементи кредитної політики та їх характеристика. Абсолютні та відносні структурні показники кредитного портфелю банку.

Істотні умови банківського проєктного фінансування: граничний розмір кредиту, граничний строк кредиту, рівень кредитної ставки, валюта кредиту, умови амортизації основної суми боргу, форми забезпечення.

Кредитний аналіз позичальника. Система фінансових показників і коефіцієнтів аналізу кредитоспроможності позичальника. Кредитний скоринг фізичної особи, яка реалізує проєкт.

Основні підходи і методи визначення відсоткової ставки за проєктним кредитуванням. Метод встановлення відсоткової ставки за кредитом за принципом «вартість плюс» (вартість +). Модель цінового лідерства. Ставка «кеп».

Амортизація боргу та порядок її здійснення. Розрахунок суми амортизації боргу.

Література: 1-5 ,6 ,7 ,8, 12, 9, 21, 26, 29, 30, 36, 39.

Тема 6. Особливості організації окремих форм та видів проєктного фінансування

Особливості проєктного фінансування за участю венчурного капіталу. Фінансово - кредитні важелі стимулювання залучення капіталу в інноваційну сферу. Торговельне фінансування. Фінансування франчайзингових проєктів. Фінансування соціальних проєктів. Фінансування девелоперських проєктів.

Інструменти кредитування проєктів розвитку, використання лізингу, концесії при фінансуванні проєктів розвитку. Фінансування проєктів фінансово-промисловими групами

Література: 1, 2, 4-8, 10, 12, 17, 18, 25, 27, 34, 38, 42.

Тема 7. Інноваційні механізми проєктного фінансування

Інноваційні форми та види проєктного фінансування. Зелені (соціально відповідальні) інвестиції. Зелені облігації. Роль ЕСКО-фінансування у реалізації проєктів. Іпотечне фінансування та кредитування. Іпотечні цінні папери та їх роль у фінансуванні житлових проєктів. Імпакт-інвестування у фінансуванні проєктів розвитку.

ДПП як форма організації проєктного фінансування.

Механізми громадського фінансування проєктів, їх правове забезпечення. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» як інструмент правового регулювання фінансування проєктів. Ендавмент-фонди як інструмент фінансування проєктів розвитку у сфері освіти. Краудфандинг та мікрокредитування, їх перспективи у проєктному фінансуванні. Види краудфандингу: частковий; кредитування між фізичними особами; із передбачуваною вигодою, благодійне фінансування. Публічний збір благодійних пожертв через благодійні телекомунікаційні повідомлення. Правовий базис краудфандингу. Система краудфандингу, її складові. Краудсорсинг як квазіфінансовий механізм фінансування проєктів розвитку

Література: 2, 4-6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 23, 26, 30, 37, 41

Тема 8. Міжнародні механізми проєктного фінансування

Фінансування проєктів групою Світового банку. Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Багатобічне агентство по інвестиційним гарантіям (БАГГ). Міжнародний центр врегулювання спірних питань щодо інвестицій (МЦВСП). Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Кредитні продукти МБРР. Бізнес-модель МБРР. Міжнародні регіональні банки розвитку (МРБР). Організація фінансування проєктів ЄБРР. Європейський банк реконструкції та розвитку. Європейська спільнота. Європейські донори. Фонди мультидонорів. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Специфіка проєктного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку. Східноєвропейський фонд енергетичної ефективності та спільного захисту навколишнього середовища. Чорноморський банк торгівлі та розвитку. Міжамериканський, Африканський та Азіатський банк розвитку. Фінансування проєктів за участю експортно-кредитних агентств (ЕКА). Інституційні форми та продукти ЕКА.

Особливості фінансування проєктів за рахунок коштів ЄС. Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проєктів розвитку. Європейські структурні та інвестиційні фонди. Проектні кредити. Посередницькі кредити ЄС.

Проектне фінансування за участі європейських структурних та інвестиційних фондів: венчурне фінансування, мікрофінансування, прямі та портфельні інвестиції, структурне фінансування, гарантії, проєктні облігації, гранти. Міжнародні програми фінансування допомоги ЄС в Україні. Моніторинг проєктів, що фінансуються за кошти фондів ЄС. Моніторинговий візит.

Література: 2, 4, 5, 6-8, 15, 16, 18, 20, 27, 29, 33, 36, 39.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти проєктного фінансування

Тема 9. Ініціювання та передінвестиційні дослідження у проєктному фінансуванні

Оцінювання суспільних проблем та потреб для розробки проєктів розвитку, розробка шляхів вирішення проблем. Зв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та фінансуванням проєктів розвитку. Цілі сталого розвитку та необхідність їхньої інтеграції до управління публічними й корпоративними фінансами. Імплементация проєктного підходу в бюджетну практику. Переваги застосування принципу проєктного підходу при розробці й реалізації проєктів розвитку.

Формування інвестиційного задуму, розробка обґрунтування інвестицій у проєкт розвитку. Поняття життєвого циклу проєкту та його фази: передінвестиційна, інвестиційна,

експлуатаційна, їх основна спрямованість. Характеристика основних фаз проекту. Аналіз зацікавлених сторін та бенефіціарів. Оцінювання життєздатності проекту. Поняття середовища проекту, методичні підходи до оцінювання екзо - та ендогенних чинників розробки та реалізації проекту розвитку.

Попереднє обґрунтування інвестиційної привабливості проекту. Паспорт інвестиційного проекту. Бізнес-план інвестиційного проекту та характеристика його основних розділів. Технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий аналіз проекту розвитку. Проектно-кошторисна документація, техніко-економічне обґрунтування проекту розвитку. Загальний порядок розробки, узгодження і затвердження ТЕО. Основні розділи ТЕО.

Література: 1-3, 5, 7-9, 12, 16, 20, 24, 27, 30, 36, 39, 42

Тема 10. Методичні засади розробки проєктів розвитку

Методика розробки проекту розвитку. Постановка проблеми, мета та завдання проекту розвитку. SMART-аналіз проекту розвитку. Застосування методу «дерева проблем-дерева цілей» для деталізації проекту розвитку. План реалізації проекту. WBS (ієрархічна декомпозиція робіт проекту), правила та особливості її побудови. Діаграма Гантта та інші методи часового планування проекту розвитку. Валідація як інструмент забезпечення транспарентності й інклюзивності розробки проекту розвитку.

Пошук потенційних джерел фінансування проекту розвитку. Характеристика грантових конкурсів та їх особливості. Урядові, суспільні, приватні, корпоративні донори. Інформаційні джерела грантрайтингу. Складання бюджету проекту, підготовки проектної заявки на залучення фінансування. Ключові правила планування витрат проекту розвитку, основні помилки складання бюджету проекту.

Література: 2, 4, 6, 7, 8, 13, 19, 22, 27, 29, 33, 37, 40.

Тема 11. Управління фінансуванням проєктів розвитку в процесі їх реалізації

Розуміння змісту управління проектом розвитку в процесі його реалізації. Провідні та забезпечувальні функції управління проектом сталого розвитку.

Організаційні засади управління проектами розвитку в публічному секторі. Поняття проектного офісу. Типи проектних офісів у публічному секторі, їхні завдання та сфера відповідальності. Форми створення проектних офісів в органах публічної влади. Аутсорсинг, аутстафінг.

Організація управління виконанням проекту, формування проектної команди, розподіл функцій та відповідальності. OBS (організаційна структура проекту) та правила її побудови. Підходи до формування команди проекту розвитку. RAM (матриця відповідальності).

Схеми взаємодії суб'єктів в процесі реалізації проекту. Особливості правового регулювання договірних відносин в проектному фінансуванні. Порядок укладання договорів. Основні види договорів, які укладаються в процесі реалізації проєктів Підрядні тендери та контакти на виконання проєктів сталого розвитку. Порядок прийомки виконаних робіт та готових об'єктів та його основні стадії (етапи). Перспективи концесійних проєктів в Україні, особливості їхнього фінансування.

Література: 2, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 16, 19, 23, 28, 35, 40.

Тема 12. Управління ризиками проектного фінансування та оцінювання його ефективності

Проектна діяльність як сфера високоризикових операцій. Види ризиків, що виникають на різних стадіях життєвого циклу проекту. Класифікація проектних ризиків. Систематичні та несистематичні ризики проекту розвитку. Методи оцінювання ризиків реальних проєктів. Процедура експертного аналізу ризику. Аналіз ризику методом

побудови дерева рішень. Особливості застосування кумулятивного методу в процесі оцінювання ризику проекту розвитку.

Метод чутливості реагування, особливості його застосування в проектному аналізі для оцінювання ризику. Основні етапи аналізу чутливості реагування. Визначення пофакторної еластичності проекту. Оцінка критичних значень змінних проекту. Побудова матриці перевірочних процедур для змінних проекту. Недоліки та обмеженість аналізу чутливості.

Метод сценаріїв та особливості його застосування. Прогнозування оптимістичного та песимістичного сценаріїв за проектом та визначення критерію ефективності проекту з урахуванням ймовірності настання визначеного сценарію проекту. Характеристика методу імітаційного моделювання (методу Монте-Карло). Порядок проведення аналізу ризику за методом Монте-Карло.

Особливості управління ризиками проектів розвитку. Основні принципи та інструменти управління ризиками проекту: інструменти запобігання та контролю ризиків; інструменти страхування ризиків; інструменти поглинання ризиків. Особливості розподілу ризику між учасниками проекту.

Поняття сталості проекту розвитку, його види та способи забезпечення. Методичний інструментарій для оцінювання ефективності проектів розвитку.

Література: 2, 5 ,6 ,7 , 9, 14, 17, 19, 26, 29, 36, 42.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»

(денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
Теоретичні основи проектного фінансування						
Тема 1. Концептуальні основи проектного підходу у фінансуванні сталого розвитку	4	2	6	3	6	поточне опитування, тестові завдання
Тема 2. Теоретичні засади проектного фінансування	4	2	8			поточне опитування, тестові завдання
Тема 3. Джерела та методи проектного фінансування	2	2	6			поточне опитування, тестові завдання
Тема 4. Публічне фінансування проектів розвитку	4	2	8			поточне опитування, тестові завдання
Тема 5. Банківське проектне фінансування	4	4	8			поточне опитування, тестові завдання

Тема 6. Особливості організації окремих форм та видів проєктного фінансування	4	4	8			Заліковий модуль по темах 1-6
Тема 7. Інноваційні механізми проєктного фінансування	4	4	10			поточне опитування, тестові завдання
Тема 8. Міжнародні механізми проєктного фінансування	4	4	10			поточне опитування, тестові завдання
Змістовий модуль 2.						
Практичні аспекти проєктного фінансування						
Тема 9. Ініціювання та передінвестиційні дослідження у проєктному фінансуванні	4	6	11			поточне опитування, тестові завдання, практичні завдання
Тема 10. Методичні засади розробки проєктів розвитку	2	6	12	2	6	
Тема 11. Управління фінансуванням проєктів розвитку в процесі їх реалізації	4	4	8			поточне опитування, тестові завдання, практичні завдання
Тема 12. Управління ризиками проєктного фінансування та оцінювання його ефективності	4	4	8			Заліковий модуль по темах 7-12
Разом	46	44	103	5	12	екзамен

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи проєктного фінансування				
Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку	4	2	16	поточне опитування, тестові завдання
Тема 2. Теоретичні засади проєктного фінансування			16	
Тема 3. Джерела та методи проєктного фінансування			14	

Тема 4. Публічне фінансування проєктів розвитку			16	
Тема 5. Банківське проєктне фінансування			16	
Тема 6. Особливості організації окремих форм та видів проєктного фінансування			16	
Тема 7. Інноваційні механізми проєктного фінансування			16	
Тема 8. Міжнародні механізми проєктного фінансування			16	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти проєктного фінансування				
Тема 9. Ініціювання та передінвестиційні дослідження у проєктному фінансуванні			20	
Тема 10. Методичні засади розробки проєктів розвитку			20	
Тема 11. Управління фінансуванням проєктів розвитку в процесі їх реалізації			16	
Тема 12. Управління ризиками проєктного фінансування та оцінювання його ефективності			16	
Разом	8	4	198	екзамен

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»

Практичні заняття з дисципліни «Проектне фінансування» покликані розкрити студентам особливості застосування проєктного підходу при фінансуванні розвитку; організаційнометодичні аспекти розробки проєктів розвитку, пошуку джерел їх фінансування; правила складання апікаційної форми на залучення ресурсів та підходи до планування бюджету проєкту розвитку; ведення документації за проєктом.

В рамках практичних занять студенти також здобудуть навички ідентифікації та опису суспільної проблеми та її конвертації у проєкт розвитку, пошуку джерел його фінансування; розробки мети, завдань та плану реалізації власного проєкту розвитку, складання його бюджету та показників виконання; навички написання та презентації проєктних заявок на отримання фінансування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1.

Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку

Мета: здобуття знань про концепцію сталого розвитку, особливості розробки і фінансування проєктів розвитку у публічному й корпоративному секторі; розуміння ключових світових тенденцій соціалізації та екологізації фінансів, особливостей застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку; засвоєння прогресивного зарубіжного досвіду фінансування проєктів розвитку.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Концепція сталого розвитку та її вплив на фінансову систему. Базові концепти та принципи сталого розвитку.

2. Соціалізація фінансів. Поняття «зелених» фінансів. Корпоративна соціальна відповідальність.

3. Ресурси фінансування сталого розвитку та їх класифікація.

4. Застосування проектного підходу у фінансуванні сталого розвитку.

5. Світовий досвід фінансування проектів розвитку.

Обговорення дискусійних питань щодо засвоєння прогресивного світового досвіду фінансування проектів розвитку, розв'язування тестових завдань

Література: 2, 4 ,6 ,7 ,8, 12, 23, 30, 44.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2.

Тема 2. Теоретичні засади проектного фінансування

Мета: здобуття знань про сутність та істотні ознаки проектного фінансування, його види та форми організації; розуміння принципів проектного фінансування; розуміння специфіки діяльності проектної компанії, її переваг в організації проекту; здобуття щодо особливостей кредитного, лізингового фінансування, паралельного та послідовного фінансування, пільгового проектного фінансування.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Поняття проекту та його основні ознаки. Класифікація проектів.

2. Сутність та форми організації проектного фінансування.

3. Принципи проектного фінансування.

4. Види проектного фінансування та їх особливості.

5. Сучасний стан проектного фінансування в умовах війни.

Обговорення дискусійних питань щодо впливу воєнного стану на сучасний стан проектного фінансування, розв'язування тестових завдань.

Література: 1-4 , 6 , 7-9, 12, 24, 28, 30, 34.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3.

Тема 3. Джерела та методи проектного фінансування

Мета: здобуття знань про джерела проектного фінансування, критерії їх відбору та оцінювання; особливості фінансування проектів розвитку за рахунок ресурсів системи публічних фінансів, власних коштів суб'єктів господарювання, міжнародних організацій, грантових програм; розуміння специфіки грантових конкурсів; отримання навиків пошуку та оцінювання потенційного донора.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проектів розвитку.

2. Суверенні фонди добробуту як джерело проектного фінансування.

3. Методи та форми самофінансування проектів розвитку.

4. Участь фінансових установ у проектному фінансуванні.

5. Міжнародне фінансування проектів розвитку. Програми міжнародної технічної допомоги. Глобальний екологічний фонд.

6. Поняття та види грантів. Призначення гранту. Грантодавчі установи.

7. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела пошуку грантів.

Дискусійне обговорення питань щодо впливу вибору джерела фінансування для реалізації проекту на його структуру управління, доцільність залучення грантових ресурсів як джерела фінансування проектів та визначення ефективності такого залучення, розв'язування тестових завдань

Література: 2, 3, 4-6 ,7 ,8, 12, 18, 22, 28, 34, 38.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4.

Тема 4. Публічне фінансування проєктів розвитку

Мета: здобуття знань про особливості проєктного фінансування за рахунок коштів системи публічних фінансів; специфіку проєктів, які можуть реалізовуватись за рахунок ресурсів ДФРР та інвестиційних субвенцій; переваги й проблемні моменти використання муніципальних облігацій для фінансування проєктів розвитку.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Бюджетні ресурси як джерело фінансування проєктів розвитку.
2. Нормативне та організаційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації.
3. Особливості реалізації проєктів розвитку за рахунок коштів ДФРР. Порядок оцінювання програм та проєктів розвитку для фінансування з ДФРР.
4. Особливості проєктів, які претендують на фінансування за рахунок інвестиційних субвенцій. Субвенція на підтримку розвитку територіальних громад. Субвенція на реалізацію проєктів у рамках Програми з відновлення України.
5. Партиципаторний бюджет як механізм реалізації проєктів розвитку.
6. Облігації державної позики як джерело ресурсів для проєктного фінансування.
7. Міжмуніципальне співробітництво як механізм фінансування проєктів сталого розвитку на регіональному рівні.

Дискусійне обговорення питань щодо особливостей реалізації проєктів розвитку за рахунок коштів ДФРР, участь територіальних громад у муніципальному співробітництві з метою пошуку публічних джерел фінансування проєктів розвитку, використання субвенції для підтримки розвитку територіальних громад, аналіз досвіду територіальних громад щодо формування партиципаторного бюджету як механізму реалізації проєктів розвитку, розв'язування тестових завдань.

Література: 2-6 ,7 , 8, 12, 19, 21, 35, 38, 40,42.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5-6.

Тема 5. Банківське проєктне фінансування

Мета: здобуття знань про особливості проєктного фінансування за участі банків; розуміння правил банківського проєктного фінансування, його істотних умов; отримання навиків здійснення кредитного аналізу позичальника, визначення відсоткової ставки за проєктним кредитуванням; розуміння порядку проведення амортизації боргу за проєктним кредитуванням.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Проєктне фінансування як спеціалізований вид банківської діяльності. Види банківського проєктного фінансування.
2. Правила банківського кредитування проєктів. Якість кредитних позик.
3. Кредитна політика і кредитний портфель банку.
4. Істотні умови банківського проєктного фінансування.
5. Кредитний аналіз позичальника.
6. Підходи і методи визначення відсоткової ставки за проєктним кредитуванням.
7. Амортизація боргу та порядок її здійснення.

Дискусійне обговорення питань щодо необхідності здійснення банківською установою кредитного аналізу позичальника з метою уникнення ризиків неповернення боргу, порядок здійснення амортизації боргу позичальника банківськими установами, розв'язування тестових завдань

Література: 1-5 ,6 ,7 ,8, 12, 9, 21, 26, 29, 30, 36, 39.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7-8.

Тема 6. Особливості організації окремих форм та видів проєктного фінансування.

Мета: здобуття знань про особливості організації окремих видів проектного фінансування, їхні переваги та недоліки; розуміння специфіки застосування венчурного фінансування, торговельного фінансування, фінансування франчайзингових проєктів; розуміння специфіки соціальних та девелоперських проєктів, фінансування проєктів фінансово-промисловими групами.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Венчурне проектне фінансування.
2. Торговельне фінансування.
3. Фінансування франчайзингових проєктів.
4. Фінансування соціальних проєктів.
5. Фінансування девелоперських проєктів.
6. Інструменти кредитування проєктів розвитку, використання лізингу, концесії при фінансуванні проєктів розвитку.
7. Фінансування проєктів фінансово-промисловими групами.

Дискусійне обговорення питань щодо вибору ефективного виду проектного фінансування, з'ясування можливостей застосування різних форм та видів проектного фінансування за умов воєнного стану з врахуванням їхніх переваг та недоліків, можливість використання лізингу з метою фінансування проєктів, розв'язування тестових завдань

Література: 1, 2, 4-8, 10, 12, 17, 18, 25, 27, 34, 38, 42.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9-10.

Тема 7. Інноваційні механізми проектного фінансування.

Мета: здобуття знань про інноваційні механізми проектного фінансування, їхні переваги та недоліки; розуміння специфіки застосування ендавменту, краудфандингу, ЕКСО-фінансування, ДПП, зелених облігацій, концесії та інших інструментів проектного фінансування для реалізації проєктів у публічному секторі економіки.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Інноваційні форми та види проектного фінансування.
 2. Сучасні інструменти фінансування проєктів розвитку. ЕКСО-фінансування, імпаکتінвестування. Зелені облігації. Концесійне фінансування.
 3. Державно-приватне партнерство як метод проектного фінансування.
 4. Ендавмент-фонд як джерело фінансування проєктів розвитку у соціальній сфері.
 5. Краудфандинг та мікрокредитування, їх перспективи у проектному фінансуванні.
- Дискусійне обговорення питань щодо специфіки застосування ендавменту, краудфандингу, ЕКСО-фінансування, ДПП, зелених облігацій, концесії та інших інструментів проектного фінансування для реалізації проєктів у публічному секторі економіки та вплив воєнних дій в Україні на можливість застосування інноваційних механізмів проектного фінансування; розв'язування тестових завдань

Література: 2, 4-6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 23, 26, 30, 37, 41

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11-12.

Тема 8. Міжнародні механізми проектного фінансування

Мета: здобуття знань про особливості проектного фінансування за участі міжнародних фінансових інституцій та міжнародних організацій; особливості організації проектного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку, інвестиційних та структурних фондів ЄС, програм міжнародної фінансової допомоги.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Фінансування проєктів групою Світового банку.
2. Організація фінансування проєктів ЄБРР.
3. Організація проектного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку.
4. Фінансування проєктів за участю експортно-кредитних агентств (ЕКА).

5. Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проектів розвитку.
6. Проектне фінансування за участі європейських структурних та інвестиційних фондів.

7. Міжнародні програми фінансової допомоги Європейського Союзу в Україні.

8. Моніторинг проектів, що фінансуються за кошти фондів ЄС.

Дискусійне обговорення питань щодо особливостей організації проектного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку, інвестиційних та структурних фондів ЄС, програм міжнародної фінансової допомоги, аналіз практики застосування міжнародних механізмів проектного фінансування в Україні; розв'язування тестових завдань

Література: 2, 4 ,5, 6-8, 15, 16, 18, 20, 27, 29, 33, 36, 39.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13-15.

Тема 9. Ініціювання та передінвестиційні дослідження у проектному фінансуванні

Мета: здобуття знань про організаційно-методичні засади розробки проектів у публічному секторі; отримання навиків конвертації ідентифікованої проблеми у проект розвитку, розробки його основних параметрів.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Цілі сталого розвитку у фінансуванні проектів розвитку.
2. Технології розробки проекту сталого розвитку. Передпроектна стадія. Визначення проблем, конверсія проблеми у проект сталого розвитку.
3. Концепція та карта проекту. Життєвий цикл проекту. Інтеграція проекту.
4. Визначення цільової групи проекту. Матриця оцінювання стейкхолдерів.
5. Середовище проекту розвитку.
6. Обґрунтування інвестиційної привабливості проекту. Технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий аналіз проекту.

7. Проектно-кошторисна документація, техніко-економічне обґрунтування проекту.

Дискусійне обговорення питань щодо взаємозв'язку між політикою, стратегічним плануванням і управлінням проектами, доцільність та необхідність техніко-економічне обґрунтування проекту з метою залучення джерел фінансування проектів, використання матриці оцінювання стейкхолдерів для фінансування проектів сталого розвитку, розв'язування тестових та практичних завдань

Література: 1-3, 5 , 7-9, 12, 16, 20, 24, 27, 30, 36, 39, 42

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 16-18.

Тема 10. Методичні засади розробки проектів розвитку

Мета: здобуття знань про практичні аспекти розробки проекту та підготовки проектної заявки на залучення фінансування. Отримання навиків визначення мети та завдань проекту розвитку, його деталізації; навиків пошуку та оцінювання джерел фінансування, складання бюджету проекту розвитку.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Поняття мети та завдань проекту. SMART-аналіз проекту сталого розвитку.
2. Дерево проблем та Дерево цілей. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів.
3. Інструменти оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.
4. Складання плану реалізації проекту. WBS (ієрархічна декомпозиція робіт проекту). Діаграма Гантта.
5. Визначення ресурсів проекту та зацікавлених сторін.
6. Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації.
7. Поняття бюджету проекту та принципи його розробки. Типові помилки при складанні бюджету.

8. Звітність про виконання проекту, її види.

Дискусійне обговорення питань щодо визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів; використання інструментів оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW - оцінка переваг і недоліків; необхідність визначення часових рамок проекту з метою підвищення ефективності проекту, розв'язування тестових та практичних завдань

Література: 2, 4 ,6 ,7 ,8, 13, 19, 22, 27, 29, 33, 37, 40.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 19-20.

Тема 11. Управління фінансуванням проектів розвитку в процесі їх реалізації

Мета: здобуття знань про основні аспекти організації управління проектом розвитку в процесі його фінансування. Здобуття навиків формування проектної команди, розподілу обов'язків та відповідальності у процесі реалізації проекту розвитку.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Зміст та функції управління проектом розвитку в процесі його реалізації.
2. Організаційні засади управління проектами розвитку в публічному секторі. Поняття проектного офісу. Аутсорсинг, аутстафінг.
3. Організація управління виконанням проекту. Проектна команда. OBS (організаційна структура проекту). RAM (матриця відповідальності).
4. Взаємодія суб'єктів в процесі реалізації проекту. Особливості регулювання договірних відносин у фінансуванні проектів розвитку.
5. Концесія у фінансуванні проектів розвитку в Україні.

Дискусійне обговорення питань щодо особливостей регулювання договірних відносин у фінансуванні проектів розвитку, використання аутсорсингу та аутстафінгу в процесі здійснення управління фінансуванням проектів розвитку в процесі їх реалізації, необхідність розподілу обов'язків та відповідальності у процесі реалізації проекту розвитку, розв'язування тестових та практичних завдань

Література: 2, 4 ,6 ,7 ,8, 9, 13, 16, 19, 23, 28, 35, 40.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 21-22.

Тема 12. Управління ризиками проектного фінансування та оцінювання його ефективності

Мета: здобуття знань про ризики, які супроводжують проекти на різних етапах їх фінансування, методи їх ідентифікації та управління. Здобуття навиків застосування методів оцінювання ризиків реалізації проектів, оцінки ефективності проекту та забезпечення його сталості.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Ризики фінансування проектів, їх класифікація та способи ідентифікації.
2. Методи оцінювання ризиків проектів.
3. Особливості управління ризиками проектів.
4. Поняття сталості проекту, його види та способи забезпечення.
5. Оцінювання ефективності проектів.

Дискусійне обговорення питань щодо доцільності оцінювання ефективності проектів, використання методів оцінювання ризиків проектів, розв'язування тестових та практичних завдань

Література: 2, 5 ,6 ,7 , 9, 14, 17, 19, 26, 29, 36, 42.

6. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Мета тренінгу з дисципліни «Проектне фінансування» - сформувати у студентів критичне мислення для пропонування професійних рішень щодо розробки проектів сталого розвитку, пошуку й залучення джерел їхнього фінансування.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «магістр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Проектне фінансування»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина.** Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. **Організаційна частина.** Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами (зразки листа заявки, розрахунку бюджету проекту, схеми застосування методик дерева цілей, дерева проблем, SMART-аналізу та ін.)

3. **Практична частина.** Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. **Підведення підсумків.** Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, груповий аналіз недоліків кожної із команд щодо формулювання концептуальної ідеї проекту, обґрунтування її мети, завдань та результатів, оцінювання стейкхолдерів, складання бюджету та підготовки презентації. Обмін думками з проблематики теми тренінгу, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу

Розробка командами власного проекту сталого розвитку, обґрунтування джерел фінансування, підготовка проектної заявки та її публічна презентація.

Алгоритм виконання:

Комплексне завдання 1. Розробити власний проект розвитку для залучення фінансування:

- провести експрес-опитування цільової аудиторії, виявити актуальну суспільну проблему;
- провести аналіз проблеми з використанням методики дерева проблем;
- сформулювати назву, мету та завдання проекту із застосуванням методики дерева цілей;
- провести аналіз проекту за методиками SMART або NAOMIE;
- оцінити стейкхолдерів проекту, проаналізувати можливості їх включення у проект.

Комплексне завдання 2. Скласти план реалізації та бюджет проекту розвитку. Розрахунки провести у табличній формі, для планування витрат за проектом використовувати відкриті джерела інформації (ціни на товари і послуги, ставки орендної плати, розміри оплати праці та ін.).

Розробити кількісні та якісні показники оцінювання результатів проекту. Оцінити сталість проекту розвитку. Описати ризики та можливості реалізації проекту після завершення фінансування.

Комплексне завдання 3. Скласти проектну заявку із заповненням усіх елементів апікаційної форми. Підготувати презентацію розробленого проекту.

Оцінювання – (кожне із трьох комплексних завдань оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів, за кожне завдання студент отримує по 30% від підсумку;

додатково оцінюється активність студента під час проведення тренінгу, що становить 10% від підсумку, оцінювання здійснюється індивідуально за шкалою від 1 до 10 балів

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Завданнями самостійної роботи кожного студента є опрацювання тем, які не ввійшли в обов'язкові теми курсу дисципліни «Проектне фінансування».

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, нормативних актів тощо, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

При опрацюванні тем студент повинен поряд з теоретичним висвітленням аспектів теми, дати її аналіз з залученням практичних матеріалів щодо аналітичної діяльності.

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

80% - підготовка презентацій;

20% - захист презентації.

Тематика презентацій:

1. Організація фінансування інвестиційних проектів: сутність, джерела та форми фінансування.
2. Проектне фінансування як специфічний вид банківської діяльності
3. Проектне фінансування як новий метод організації інвестицій і реальний сектор економіки
4. Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні
5. Міжнародні фінансові інститути: досвід проектного фінансування
6. Огляд світового ринку проектного фінансування
7. Сутність проектного циклу в банку
8. Зміст фінансових схем проектного фінансування
9. Аналіз позитивних і негативних сторін запровадження проектного фінансування в Україні
10. Розподіл обов'язків між учасниками проектного фінансування
11. Особливості застосування ПФ в окремих галузях економіки
12. Інвестиційні програми і проекти, їх види.
13. Маркетинг продукції проекту: концепції дослідженні програми.
14. Система проектування в державі з ринковою економікою.
15. Оцінка ефективності інвестиційних проектів.
16. Бізнес-план інвестиційного проекту.
17. Управління ризиками інвестиційних проектів: ідентифікація, аналіз і методи запобігання.
18. Ресурсне забезпечення проекту.
19. Склад проектної документації і порядок її розробки.
20. Оцінка життєвого циклу інвестицій та життєздатності проекту.
21. Розробка стратегії проекту.
22. Кошторисна документація: види кошторисів.
23. Зміст передінвестиційного дослідження інвестиційного проекту.
24. Система договірних відносин у капітальному будівництві.
25. Порядок підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями.
26. Визначення інвестиційного клімату та шляхи його покращення.

27. Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги.
28. Управління грошовими потоками.
29. Порядок проведення державної комплексної експертизи проектів.
30. Зміст бюджетування інвестиційного проекту.
31. Організація фінансування інвестиційних проектів: сутність, джерела та форми фінансування.
32. Інвестиційні програми і проекти, їх види.
33. Маркетинг продукції проекту: концепції дослідженні програми.
34. Система проектування в державі з ринковою економікою.
35. Оцінка ефективності інвестиційних проектів.
36. Бізнес-план інвестиційного проекту.
37. Ресурсне забезпечення проекту.
38. Склад проектної документації і порядок її розробки.
39. Розробка стратегії проекту.
40. Зміст передінвестиційного дослідження інвестиційного проекту.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Проектне фінансування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування та тестування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань
- екзамен

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Проектне фінансування» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота проводиться по 1-6 темах в аудиторії або в системі дистанційного навчання MOODLE	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять по 7-12 темах	Підсумкова модульна контрольна робота проводиться по 7-12 темах в аудиторії або в системі дистанційного навчання MOODLE	(3 завдання по 30% від підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; активність під час проведення тренінгу 10% від підсумку,	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	2 Теоретичних питання – макс. 40 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів

	Теоретичні питання (2 питання по 25 балів, макс. 50 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Практичне завдання – макс. 25 балів		Теоретичні питання (2 питання по 25 балів, макс 50 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Практичне завдання – макс. 25 балів	оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 10 балів.		Практичне завдання – макс. 30 балів
--	---	--	--	---	--	-------------------------------------

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за виконання кожного студент може отримати 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 задача, за розв'язання якої студент може отримати від 0 до 30 балів;

15–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі!

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Проекційний екран	1-12
2	Мультимедійний проектор	1-12
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google	1-12
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
5.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
4.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
5.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. Горин В. П., Булавинець В. М. Соціальне підприємництво як інструмент диверсифікації фінансування соціальної політики. Агросвіт. 2021. № 15. С. 29-35.
2. Горин В. П., Карпишин Н. І. Особливості фандрайзингу у публічному секторі економіки. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 13-19.
3. Горин В. П., Коваль С. Л. Проблеми бюджетного фінансування та перспективи застосування інструментів фандрайзингу у системі вищої освіти України. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 42-46.

4. Горин В. П., Карпишин Н. І. Інвестиційні субвенції як джерело надходжень до місцевих бюджетів. Економіка. Фінанси. Право. 2021. №8/1. С. 31-34.
5. Шулюк Б. С., Горин В. П. Банківське проєктне фінансування державно-приватного партнерства і його роль у забезпеченні суспільного добробуту. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2022. № 2 (43). С. 17-23.
6. Крупка М. І., Горин В. П. Напрями застосування механізму ДПП у сфері вищої освіти у контексті подолання наслідків збройної агресії проти України. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 13. С. 5-12.
7. Лободіна З. М., Горин В. П., Лободін Р. М., Лушней Ю. І. Організаційно-методичні засади вдосконалення управління бюджетом участі як інструментом забезпечення інклюзивного розвитку територіальної громади. Економіка. Фінанси. Право. 2024. № 11. С. 43-49.
8. Горин В. П. Методологічні засади фінансового механізму забезпечення суспільного добробуту. Фінансовий механізм забезпечення суспільного добробуту: теоретична концептуалізація та проблеми функціонування: Монографія. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2020. С. 135-200.
9. Horyn V. Crowdfunding as a tool for cultural projects financing. Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку: зб. текстів доповідей за матеріалами XXIV Міжнародної наук.-практ. конф., 30 травня 2024 р. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 111-113.
10. Горин В. Перспективи застосування моделі PFI у реалізації проєктів поствоєнного відновлення соціальної сфери. Десяті ювілейні всеукраїнські наукові читання пам'яті С. І. Юрія: збірник наукових праць (м. Тернопіль, 12 листопада 2024 року). Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 38-41.
11. Башлай С. В., Салата Г. В. Технологія фандрайзингу для стимулювання розвитку об'єднання територіальних громад. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. Острог: Вид-во НаУОА, березень 2021. № 20(48). С. 96-101.
12. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Проектне фінансування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / уклад. І.Вербіцька. Чортків, 2024.
13. Методичні рекомендації для виконання практичних занять та індивідуальної роботи з дисципліни «Проектне фінансування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання. / уклад. І.Вербіцька. Чортків, 2024.
14. Вербіцька І.І., Бучинська Т.В. Проектний менеджмент – інструмент реалізації бізнес-пріоритетів міжнародних компаній. Інноваційна економіка. 2023. №2 (94). С.135-140
<http://surl.li/gehajc>
15. Вербіцька І.І., Довбуш А.В. Фінансове забезпечення розвитку корпорацій. Інноваційна економіка. 2024. № 2 (94). С.159-165
<http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1260>
16. Вербіцька І.І., Яремчик М.І., Калинович А.Р. Управління фінансовими ризиками підприємств в період глобальної економічної нестабільності. Актуальні питання економічних наук. 2025. №11. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/534>
17. Вербіцька І.І. Менеджмент проєктного фінансування в умовах глобалізації міжнародної економіки. Інноваційна економіка. 2024. №4. С. 208-217.
18. Вербіцька І.І. Костик Є.П. Фінансовий менеджмент як інструмент забезпечення ефективності міжнародних інвестиційних проєктів в контексті глобалізаційних процесів міжнародної економіки та фінансових ринків. Modeling the development of the economic systems. 2025. №1. С.66-71
19. Головня О. М. Міжнародна практика інноваційних технологій фінансування проєктної діяльності. *Бізнес-інформ*. 2021. № 6. С. 44-49.

20. Данилова Л. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проєктів місцевого значення об'єднаних територіальних громад. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Вип. 20. С. 32-37.
21. Демченко О.П. Інструментарій фінансової підтримки територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/327/312>
22. Демченко О. Фінансові інструменти розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/414/401>
23. Карапетян О. Актуалітети формування суверенного фонду добробуту України в післявоєнному періоді. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 2. С. 45-50.
24. Кобушко Я., Майборода О. Фандрайзинг як інструмент фінансування закладів вищої освіти. *Вісник СумДУ. Серія: Економіка*. 2020. № 1. С. 132-140.
25. Козьмук Н. Особливості функціонування корпоративних благодійних фондів, як складової корпоративної соціальної відповідальності в умовах війни. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 9 (23). С. 184-194. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/5598/5629>
26. Козьмук Н. І., Шегинська Н. З. Взаємодія бізнесу з ендавмент-фондами як перспективний напрям розвитку корпоративної соціальної відповідальності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 8 (14). С. 69-80. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/5786/5819>
27. Крупка М.І., Горин В.П. Напрями застосування механізму ДПП у сфері вищої освіти у контексті подолання наслідків збройної агресії проти України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 13. С. 5-12.
28. Лисяк Л., Зюзін В., Петрова Я. Розширення джерел фінансування реалізації державних програм людського розвитку: залучення соціально відповідального бізнесу та використання інноваційних технологій. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 2 (21). С. 6-16.
29. Манчул М.-Д. Ендавмент-фонд: поняття та перспективи розвитку в Україні. *Юридичний вісник*. 2022. № 3. С. 188-194.
30. Мунько А. Облігації місцевої позики як інструмент фінансування проєктів відбудови та ревіталізації територій. *Науковий вісник: Державне управління*. 2024. № 1 (15). С. 306-323. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1\(15\)-306-323](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-306-323)
31. Насібова О. Діджитал-технології фінансового забезпечення соціальної сфери. *Економічний вісник університету*. 2021. Вип. 49. С. 200-208. URL: <https://economicbulletin.com/index.php/journal/article/view/784/792>
32. Науменкова С., Міщенко С. Інноваційні інструменти зеленого фінансування для України. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 291-299. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-51>
33. Офіційний сайт Fundraising INFO.com. URL: <http://www.fundraisinginfo.com/>.
34. Полянська А., Запихляк І., Вербовська Л. Управління розвитком територіальних громад на засадах проєктного підходу: досвід, інструменти та фінансування. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2021. № 1 (23). С. 75-88.
35. Теслюк С. А. Фандрайзинг та реалізація проєктів: конспект лекцій (електронне видання). *Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки*, 2022. 102 с.
36. Уткіна М. Фінансування інфраструктурних проєктів під час воєнного стану: корупційні виклики та механізми прозорості. *Правова позиція*. 2024. № 2 (43). С. 29-33.
37. Хахалев Д., Немашкало К. Інструменти фінансування «зеленого» інвестування в умовах сталого розвитку. *Development Service Industry Management*. 2024. № 2. С. 119-125. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(18))
38. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг. Навч. посіб. 2-е вид., з доопрац. та допов. К.: Алерта, 2015. 272 с.

39. Чиркова Ю., Лиса Д. Роль фандрейзингу в умовах розширення джерел фінансування ініціатив вітчизняних суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та особливості застосування у час війни. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 2 (8). С. 312-319.
40. Digital and Mobile Fundraising. URL: <https://knowhownonprofit.org/funding/fundraising/individual-giving/digital-fundraising>.
41. Doucette J. Crowdfunding for Public Goods and Philanthropy. URL: <https://medium.com/thedigital-civil-society-lab/crowdfunding-for-public-goods-and-philanthropy-c7c7c5976898>
42. Good R. M., Nelson K. L. With a little help from our friends: private fundraising and public schools in Philadelphia. *Journal of Education Policy*. 2021. Vol. 36. Issue 4. pp. 480 - 503
43. Hart J. Online vs. Offline Fundraising. URL: <https://www.slideshare.net/LightedCandle/online-vsoffline-fundraising>.
44. Kim M., Mason D. P. Government funding and fundraising: an online experiment of non-profit leader preferences and personality. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*. 2020. Vol. 32. No 4. pp. 605-622.
45. Li Yu-M., Wu J. D., Hsieh Ch. Yu., Liou J. H. A social fundraising mechanism for charity crowdfunding. *Decision Support Systems*. 2020. Vol. 129. pp. 113-170.
46. Mancera R. T., Perdosa C. d H., Maldonado C. J., Sanchez P. I. Public Relations and the Fundraising professional in the Cultural Heritage Industry: a study of Spain and Mexico. *Revista internacional de relaciones publicas*. 2021. No 21. Vol. XI. pp. 27-48. URL: <http://revistarelacionespublicas.uma.es/index.php/revrrpp/article/view/698/407>
47. Saboury P. Strategic Fundraising for Public Goods and Services. Doctoral dissertation, Texas A&M University, 2020. URL: <https://hdl.handle.net/1969.1/192586>.
48. Schaller S., Nisbet E. Regulating private support for public goods: de-clubbing public schools. *Journal of Education Policy*. 2020. Vol. 35. Issue 3. pp. 287-314.